

Ympäristötoimialan talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2025-2027 (elinvoimalk)

Elinvoimalautakunta 12.09.2024 § 52
608/02.02.00/2024

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Vuosittaisen talousarviovalmistelun käynnistämiseksi kunnanhallitus hyväksyy kunnan hallintosäännön mukaisesti talousarvion suunnitteluohjeet ja talousarvion laadintaohjeet, joiden perusteella toimielimet laativat talousarvioehdotuksensa. Kunnanhallitus on 17.6.2024 hyväksynyt palveluiden järjestämissuunnitelman ja talousarviokehityksen 2025 sekä talousarvion laadintaohjeen.

Talousarviokehys 2025

Talousarviokehys vuodelle 2025 on tehty ulkoisten ja sisäisten tuottojen ja kulujen pohjalta. Käyttötalouden kehys on annettu toimiala- ja liikelaitostasolla nettomääräisenä (=toimintakate). Enimmäisinvestoinnit on kehyksessä määritelty bruttomääräisenä. Investointikehys vuodelle 2025 on 41,4 milj. euroa.

Talousarviokehityksen asettamisessa on huomioitu NUUKA-ohjelman talouden tavoitteiden rinnalla vuoden 2024 talousarvio sekä vuoden 2024 tilinpäätösennuste. Kehysvalmistelun lähtökohtana on käyttötaloudessa ollut vuoden 2024 talousarvio. Tämän lisäksi toimialoja ja liikelaitoksia on ohjeistettu huomioimaan keskeisiä toiminnallisia ja taloudellisia muutoksia tulevalta vuodelta, joita lähtöpohjana ollut vuoden 2024 talousarvio ei sisällä. Toimialojen ja liikelaitosten kehys ehdotusten pohjalta on käyty neuvottelut toimialoittain, jonka jälkeen kehykseen on tehty sopeutuksia. Kehykseen sisältyy myös NUUKA-toimenpideohjelmassa yksilöityjä tasapainotustoimenpiteitä.

Talousarvio ja -suunnitelma vuosille 2025–2027

Ympäristötoimialan talousarvio ja -suunnitelmaesitys 2025–2027 on valmisteltu kunnanhallituksen antaman talousarviokehityksen pohjalta. Lauta- ja johtokuntien tulee hyväksyä talousarviokehitykseen perustuvat talousarvioehdotuksensa 18.9.2024 mennessä. Valtuusto hyväksyy 13.11.2024 talousarvion ja -suunnitelman vuosille 2025–2027.

Käyttötaloudelle syntyy kustannuspaineita erityisesti inflaation vaikutuksesta ja kunnan omistamien kiinteistöjen heikosta kuntotasosta. Inflaation vaikutus näkyy yleisenä kustannustason kasvuna, jonka vaikutuksia pyritään neutralisoimaan toimintaa tehostamalla ja keskittymällä välttämättömien palveluiden toteuttamiseen. Kiinteistöjen heikko kunto aiheuttaa lisäkuluja toimialalle äkillisten korjaustarpeiden ja väistötilojen kustannusten kautta. Menohelpotuksia on arvioitu syntyvän NUUKA-toimenpideohjelman sopeutuksien myötä muun muassa sähkötalouden säästöinä.

Toimialan tuloissa merkittävimpana erona aiempiin vuosiin on sisäisten vuokratuottojen määrän lasku. Tällä ei kuitenkaan ole nettovaikutusta kuntatasoisessa tarkastelussa, koska sisäisten vuokratuottojen määrän pienentyminen laskee sivistystoimialan vuokratuottoja. Tontinmyyntituottojen ja vuokratuottojen arvioidaan nousevan hieman aiemmasta vuodesta.

Ympäristötoimialan kehys vuodelle 2025 on noin 400 000 euroa (nettotuotto). Toimialan talousarvioesityksessä nettotuotto on noin 740 000 euroa, eli noin 240 000 euroa kehystä parempi. Sisäisten vuokrien laskelmia on tarkennettu rakennusten käytettävyyden tarkentuessa, esimerkiksi Urheilupuiston koulun purkamisen osalta. Tarkentuneita arvioita on tehty myös muun muassa muiden vuokratulujen, energiakulujen sekä henkilöstökulujen osalta.

Valmistus omaan käyttöön on arvioitu 350 000 euroa korkeammaksi talousarvio 2024 verrattuna. Ympäristötoimialan tuloslaskelmassa tämä näkyy valmistuksena omaan käyttöön ja palvelujen ostoissa. Muutoksella ei ole nettovaikutusta toimialan tuloslaskelmassa.

Talousarviossa käyttötalous on valtuustoon nähden sitova pääsääntöisesti toimialoittain niin, että sitovuus on toimintatuottojen ja -kulujen erotus eli netto (toimintakate). Toimialatasoisesta sitovuudesta poikkeaa Omaisuuden tuotot- ja hallinta tulosalue sekä Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen tulosityksikkö, jotka ovat valtuustoon nähden sitovia toimintakatetasolla.

Elinvoimalautakunnalle kuuluu ympäristötoimialalla maankäyttö sekä yleiskaavoitus maankäytön ja kaavoituksen tulosalueelta. Lisäksi elinvoimalautakunnalle kuuluu ympäristötoimialalta tulosalue omaisuuden tuotot ja hallinta. Ko. tulosalueiden talousarvioesitykset sisältyvät liitteenä olevaan koko ympäristötoimialatasoiseen talousarvioon. Tilinpäätösennuste 2024 (TPE2024) perustuu ensimmäiseen osavuosikatsaukseen.

Elinvoimalautakunnan talousarvioesitykseen sisältyy ohjeellisena hyväksyttävä yleiskaavoitusohjelma.

Nurmijärven väestölaskelma vuosille 2024–2043

Elinvoimalautakunnan talousarvioesitykseen sisältyy ohjeellisena hyväksyttävä Nurmijärven väestölaskelma vuosille 2024–2043.

Väestön määrä, rakenne, alueellinen sijoittuminen sekä näiden muutokset nyt ja tulevaisuudessa ovat kunnan hallinnon, suunnittelun ja palveluiden tuottamisen keskeistä tietopohjaa. Väestölaskelmat eivät kuitenkaan synny tyhjästä, sillä ne sisältävät menneeseen kehitykseen perustuvien tarkasteluiden lisäksi myös koko tontintuotantoketjun. Tarkastelussa ovat vireillä olevat ja alkavaksi arvioidut rakentamishankkeet sekä kunnallistekniikan rakentamissuunnitelman mukaisesti alkaviksi arvioidut rakentamishankkeet. Lisäksi tarkastelussa on mukana kaavavaranto ja asemakaavoitusohjelman mukaiset alueet ja näiden arvioidut aikataulut. Pitkän aikavälin tarkastelu puolestaan pohjaa yleiskaavaan. Lisäksi tarkasteluissa on mukana arvio yhteiskunnallisista muutostekijöistä ja näiden kehityksestä. Näin ollen väestölaskelma on luonteeltaan toteava - miltä kehitys näyttäisi tietyistä lähtöoletuksista ja suunnitelmista käsin?

Lähtötietojen valossa Nurmijärven asukasluku kasvaisi käynnissä olevalla 2020-luvulla keskimäärin 1,0 prosentin vuosivauhtia, joka tarkoittaisi noin 435 uutta asukasta vuosittain. Koko ennustekaudella vuosien 2024–2043 aikana asukasluku kasvaisi keskimäärin 0,8 prosentin vuosivauhdilla. Vuosien välille mahtuu kuitenkin vaihtelua. Kasvua ylläpitävät uudet pienatalovaltaiset alueet Klaukkalassa (Vanha-Klaukka ja Jokimetsä), Kirkonkylällä (Heinoja) sekä Rajamäellä (Kylänpää ja Uusiniitty). Uusien alueiden osalta arvio perustuu kunnallistekniikan rakentamisohjelman aikatauluun.

2030-luvulla väestönkasvun odotetaan tasaantuvan erityisesti väestön ikääntymisestä seuraavan kuolleisuuden kasvun myötä. Väestön luonnollinen ikääntyminen tarkoittaa kokonaisväestönkasvussa sitä, että nettomuuton tulisi paikata väestön ikääntymisen mukanaan tuomaa luonnollisen väestönkasvun lovea. 2030-luvun väestönkasvun arvioissa korostuvat myös tässä vaiheessa malitilliset asuntotuotantoarviot, sillä uusien alueiden käyttöönottamiseen liittyy vielä monia epävarmuustekijöitä. Uusien asuinalueiden niin Klaukkalassa, Kirkonkylällä kuin

Rajamäelläkin oletetaan rakentuvan pientalovaltaisina (sijainnit yhdyskuntarakenteessa), joka osaltaan mahdollistaa väestönkasvua ja suurempia asuntokuntien keskikokoja kuin tiiviimpi keskustarakentaminen.

Nurmijärven kuntastrategia tähtää 1,5 prosentin vuotuisen väestönkasvuun. Nykyinen investointiohjelma ei kuitenkaan luo edellytyksiä esitetylle kasvulle. Kasvun tavoittaminen asemakaava-alueilla vaatisi merkittävästi lisää resursseja kuntaorganisaatioon ja investointiohjelman kasvattamista (n. 10 milj. euroa/vuosi). Investointimenojen kasvattamisella olisi vaikutu myös kunnan käyttötalouteen rahoituskustannusten muodossa. Lisäksi kasvun tavoittelu taajama-alueilla edellyttäisi uusia vakansseja. Haja-asutusalueen kehittäminen on kunnassa käynnissä ja haja-asutusalueen väestönkasvua toteutetaan osayleiskaavoituksella kunnanhallituksen ja valtuuston päättämien periaatteiden mukaisesti. Mikäli strategian väestönkasvutavoitteisiin pyritään maaseutualueiden rakentamisen keinoin samalla pitäen asemakaava-alueiden investointitaso nykyisen investointiohjelman mukaisena, tulisi 2020-luvulla vuotuisen asuntotuotannon olla laskennallisesti yli 100 omakotitaloa vuodessa ja 2030-luvulla jopa enemmän, sillä väestön ikääntyessä luonnollinen väestönkasvu pienenee.

Esittelijä

Tekninen johtaja

Esitys

Elinvoimalautakunta hyväksyy osaltaan ympäristötoimialan talousarvio- ja taloussuunnitelmaesityksen vuosille 2025–2027 ja esittää sen kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle.

Lautakunta oikeuttaa viranhaltijat suorittamaan vähäisiä laskennallisia korjauksia ja tekstiosan tarkistuksia vastamaan toimialan kaikkien lautakuntien esityksiä.

Valmistelija

controller Anu Salonen anu.salonen@nurmijarvi.fi
erikoissuunnittelija Katriina Ahokas katriina.ahokas@nurmijarvi.fi

Käsittely

Kalle Mustonen liittyi kokoukseen klo 17.37 asian käsittelyn aikana.

Asian käsittelyn jälkeen kokouksessa pidettiin tauko klo 18.25–18.32.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.